

REPUBLIKA HRVATSKA
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VRATIŠINEC
Općinski načelnik

KLASA: 810-06/20-01/01
URBROJ: 2109/19-02-20-4
Vratišinec, 29.07.2020.

Na temelju članka 17. stavaka 3. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne Novine“ broj 82/15, 118/18, 31/20) i članka 47. Statuta Općine Vratišinec („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 5/13, 8/14, 6/16, 1/18, 10/18, 4/20), Općinski načelnik Općine Vratišinec, dana 29.07.2020. godine donosi:

**Odluka o izmjenama i dopunama
Plana djelovanja civilne zaštite Općine Vratišinec**

Članak 1.

Ovom Odlukom donose se izmjene i dopune Plana djelovanja civilne zaštite Općine Vratišinec („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 1/19).

Članak 2.

Na stranici 7., cijeli tekst – briše se.

Članak 3.

Na stranici 8., točka 2., odlomak 1., redak 2., iza broja: „82/15“, dodaje se broj: „118/18, 31/20“.

Članak 4.

Na stranici 8., točka 2., odlomak 3., podtočka 1., iza broja: „118/18“, dodaje se broj: „31/20“.

Članak 5.

Na stranici 9., točka 3.1., odlomak 3., natuknica 1., redak 2., mijenja se i glasi: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 6.

Na stranici 10., tablica 1., redak 2., stupac 2., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 7.

Na stranici 10., tablica 1., redak 3., stupac 2., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 8.

Na stranici 10., tablica 1., redak 4., stupac 2., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 9.

Na stranici 11., tablica - redak 2., stupac 2., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 10.

Na stranici 11., tablica – redak 2., stupac 4., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 11.

Na stranici 11., tablica – redak 3., stupac 2., natuknica 1., mijenja se i glasi: „Služba civilne zaštite Čakovec“.

Članak 12.

Na stranici 12., točka 3.2., odlomak 1., redak 6. i 7., riječi: „Područne ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova Čakovec“, zamjenjuju se riječima: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 13.

Na stranici 12., točka 3.2., odlomak 5. – briše se.

Članak 14.

Na stranici 17., točka 3.3.2., podnaslov „Aktiviranje operativnih snaga civilne zaštite“, odlomak 2., redak 1., broj: „048 311 320“, zamjenjuje se riječima: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 15.

Na stranici 19., točka 3.3.3.5., odlomak 2., redak 2. i 3., riječi: „Područne ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova Čakovec“, zamjenjuju se riječima: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 16.

Na stranici 21., tablica 2., redak 11., stupac 4., riječi: „Područnog ureda za zaštitu i spašavanje“, zamjenjuju se riječima: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 17.

Na stranici 22., tablica 3., redak 11., stupac 4., riječi: „Područnog ureda za zaštitu i spašavanje“, zamjenjuju se riječima: „Službe civilne zaštite Čakovec“.

Članak 18.

Na stranici 44., tablica – redak 2., stupac 3., redak 20., riječ: „Prelog“, zamjenjuje se riječima: „Mursko Središće“.

Članak 19.

Na stranici 51., tablica – redak 4., stupac 3., redak 11., riječ: „Čakovec“, zamjenjuje se riječima: „Mursko Središće“.

Članak 20.

Na stranici 55., tablica 5.3.1., redak 2., stupac 3., natuknica 1., redak 3., riječi: „Područnog ureda za zaštitu i spašavanje“, zamjenjuju se riječima: „Službu civilne zaštite“.

Članak 21.

Na stranici 64. i 65., točka 5.6., mijenja se i glasi:

Mjere civilne zaštite temeljno obuhvaćaju sve potrebne mjere i aktivnosti koje provode sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite, a koje je potrebno poduzeti radi spašavanja ljudi, materijalnih dobara i okoliša u poplavama, u slučaju potresa, požara na otvorenom, ekstremnih temperatura, epidemija i pandemija, snijega i leda, industrijskih, nuklearnih i radioloških nesreća i suša, odnosno u svim izvanrednim događajima kada operativne snage iz prve grupe sudjeluju u otklanjanju njihovih posljedica.

U Planu djelovanja civilne zaštite razrađuju se mjere za nediskriminirano postupanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite prema osobama s invaliditetom s ciljem njihove zaštite i sigurnosti u slučaju katastrofe (prirodne ili tehničko – tehnološke) kao i u slučajevima oružanih sukoba i humanitarnih kriza. Planom djelovanja civilne zaštite razrađuje se i način provođenja tih obaveza te potrebne snage i mjere.

Osobe s invaliditetom susreću se s mnogim preprekama u različitim područjima društvenog života, uključujući i postupanje prije i tijekom različitih situacija. Prepreke mogu biti neodgovarajući standardi zaštite, nedostatak odredbi koje se odnose na zaštitu i spašavanje osoba s invaliditetom, nepristupačnost, predrasude i/ili negativni stavovi, nedostatne informacije ili neodgovarajuća komunikacija, nedovoljno resursa, isključenost prilikom donošenja odluka koje se odnose na same osobe s invaliditetom i sl.

Planovi djelovanja civilne zaštite lokalnih samouprava moraju sadržavati osiguravanje specifičnih potreba svake osobe s invaliditetom, osobito gluhih, slijepih, gluhoslijepih, polupokretnih i nepokretnih osoba.

Posebno je potrebno razraditi način uzbunjivanja na način da se što je više moguće obuhvate pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom kao i svih kapaciteta za smještaj osoba s invaliditetom, tako da se definiraju primjereni dopunski načini uzbunjivanja osoba s invaliditetom koji se razlikuju u odnosu na standardne, osobito po pitanju korištenja novih tehnologija i operativnih komunikacijskih postupaka, s naglaskom na prilagođavanje prijenosa informacija primjerenih kategorijama invalidnosti osoba s invaliditetom.

Postupci iz planova djelovanja civilne zaštite moraju se razraditi na način da se izbjegne diskriminacija osoba s invaliditetom u svim fazama djelovanja sustava civilne zaštite dok slučajeve diskriminacije nadležna tijela trebaju rješavati brzo i pravedno.

Privremeni smještaj za osobe s invaliditetom nakon katastrofe mora biti dostupan i dizajniran na način da zadovolji njihove osnovne potrebe do trenutka osiguravanja uvjeta za njihov povratak na mjesta iz kojih su evakuirani odnosno prije nastupanja stanja velike nesreće i katastrofe potrebno je utvrditi najprimjerenija mjesta i građevine za provođenje skrbi i osiguravanje hitnih potreba osoba s invaliditetom.

5.6.1. Informiranje osoba s invaliditetom

Nužno je redovno informirati osobe s invaliditetom o načinima na koje je moguće kontaktirati hitne službe.

Pored općih uputa o brojevima hitnih službi upućenih svim građanima, potrebno je informirati javnost o:

- mogućnosti slanja SMS poruka u rizičnoj situaciji na broj 112, koja je pružena osobama s oštećenjem sluha,

- aplikaciji e – dojava Ministarstva unutarnjih poslova (MUP)
- aplikaciji “Policija – sigurnost i povjerenje” za upućivanje dojava policiji (osoba pametnim telefonom fotografira ili snimi događaj, pri čemu je poželjno imati uključene geografske koordinate – lokacija uređaja, kako bi se skratilo vrijeme potrebno za intervenciju. Aplikacija služi i kao “poziv u pomoć” ako se osoba izgubila i potrebno je organizirati traganje i spašavanje. Aplikacija omogućava jednostavniju i bržu komunikaciju s policijom gluhim i nagluhim osobama te osobama s teškoćama u govoru. Aplikacija je učinkovitija od slanja SMS poruke na broj 112 jer fotografija u pravilu daje više informacija u kraćem vremenu te može točno pokazati geografske koordinate. Također, ako osoba s oštećenjem vida, bez pratnje, sumnja da predstoji opasnost ili je nastupio ugrožavajući događaj, može fotografirati svoju okolinu te će policijski službenici moći brže procijeniti situaciju te radi li se o opasnosti i da li je potrebno žurno spašavanje).

Prilikom informiranja javnosti o mogućim opasnostima te postupanju u slučaju opasnosti, potrebno je voditi računa o svim vrstama invaliditeta.

Načini informiranja osoba s invaliditetom:

- televizijski prilozi i video spotovi (moraju biti detaljni, jasni s titlovima i prevedeni na znakovni jezik),
- informacije u tekstualnom obliku moraju biti dostupne na Brailleovom pismu,
- upute moraju biti vizualno uočljive i jednostavno razumljive.

5.6.2. Uzbunjivanje osoba s invaliditetom

Način uzbunjivanja potrebno je razraditi tako da se, što je više moguće, obuhvate pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom, da se definiraju primjereni dopunski načini uzbunjivanja koji se razlikuju u odnosu na standardne, osobito po pitanju korištenja novih tehnologija i operativnih komunikacijskih postupaka, s naglaskom na prilagođavanje prijenosa informacija primjerenih kategorijama invalidnosti osoba s invaliditetom.

- **Standardni način uzbunjivanja**

Uzbunjivanje i obavješćivanje je skretanje pozornosti na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija radi poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu.

Uzbunjivanje stanovništva provodit će se sukladno *Pravilniku o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne Novine“ broj 69/16)*.

Standardni način uzbunjivanja detaljno je razrađen pod točkom 3.2.

- **Dopunski načini uzbunjivanja**

Obuhvaćaju načine javnog uzbunjivanja, uporabu novih tehnologija i novih komunikacijskih postupaka, s naglaskom na prilagođavanje prijenosa informacija primjerenih kategorijama invaliditeta.

U slučaju nastanka rizične situacije, osobe s invaliditetom trebaju sljedeće informacije o evakuaciji:

- obavješćivanje (koja je hitna situacija?)
- traženje evakuacijskog puta (gdje je izlaz?)
- način kretanja evakuacijskim putem (sam, sam s pomagalom, sam s pomagačem?)
- pomoć druge osobe (tko? što? gdje? kada? kako?).

U slučaju predstojeće opasnosti upozorenja treba prilagoditi svim vrstama invaliditeta, da bi svaka osoba mogla jednako ostvariti pravo da bude zaštićena i spašena.

Metode uzbunjivanja trebaju se razvijati tako da svi građani mogu imati informaciju bitnu za donošenje prikladnih i odgovornih odluka i akcija. U tu svrhu upozorenja moraju biti upućena u svim mogućim oblicima – zvučni signali, vizualni signali, tekstualne obavijesti i sl.

Sredstva javnog informiranja moraju prilagoditi prijenose svim vrstama invaliditeta o tome te obavijestiti javnost.

Preporučuje se da osobe s invaliditetom posjeduju dodatne uređaje upozorenja kako bi lakše skrenuli pozornost na sebe u hitnih slučajevima. Mobiteli, vibracijske naprave i glasne zviždaljke su učinkoviti alati za skretanje pozornosti ili za kontaktiranje hitnog osoblja.

Također, kao i kod informiranja osoba s invaliditetom:

- televizijski prilozi i video spotovi (moraju biti detaljni, jasni s titlovima i prevedeni na znakovni jezik),
- informacije u tekstualnom obliku moraju biti dostupne na Brailleovom pismu,
- upute moraju biti vizualno uočnjive i jednostavno razumljive.

5.6.3. Evakuacija, hitan prijevoz, utočište i rehabilitacija

Evakuaciju, hitan prijevoz, utočište i rehabilitaciju osoba s invaliditetom u velikoj nesreći treba provoditi korištenjem svih kapaciteta koji trebaju biti prilagođeni specifičnim potrebama osoba s invaliditetom, tako da se u planovima djelovanja civilne zaštite utvrde zadaće operativnim snagama sustava civilne zaštite, identificiraju materijalne potrebe i izvori iz kojih će se zadovoljavati.

- **Evakuacija**

Evakuacija je postupak u kojem odgovorno tijelo vlasti provodi planirano i organizirano izmještanje stanovništva s ugroženog na neugroženo, odnosno manje ugroženo područje, na vrijeme duže od 48 sati, uz organizirano zbrinjavanje evakuiranog stanovništva. Za provedbu evakuacije stanovništva Općine ili dijela Općine odgovoran je Općinski načelnik.

Prije početka evakuacije, sve se osobe koje se evidentiraju obavezno evidentiraju (ime i prezime, ime i prezime roditelja, datum rođenja, adresa stanovanja, broj članova obitelji koji se evakuiraju – isti podaci i srodstvo); uz osobne podatke, u evidencijske liste upisuje se vozilo kojim se osoba evakuirala te mjesto na koje se evakuirala, s mjesta prihвата.

Prilikom evakuacije osobe s invaliditetom potrebno je predstaviti se osobi kojoj se pruža pomoć (npr. slijepoj osobi reći da se radi o zaposleniku hitne službe, osobi s intelektualnim teškoćama objasniti zašto je došao policijski službenik i što će se dalje događati).

Tijekom pružanja pomoći treba voditi računa o različitim vrstama invaliditeta (o načinu nošenja, uspostavljanju komunikacije i sl.)

Uvijek je potrebno pitati da li osoba treba pomoć ili ne, a ako osoba koja pruža pomoć nije upućena u načine komunikacije i pružanje pomoći osobi s invaliditetom, potrebno je zatražiti upute od same osobe kako joj pružati pomoć. Kod pružanja pomoći treba biti svjestan vlastitih sposobnosti i mogućnosti kako se osobu s invaliditetom ne bi stavilo u veću opasnost.

Uvijek je potrebno povjeriti da li je osoba s invaliditetom razumjela upute – nedostatne ili pogrešno prenesene ili shvaćene informacije mogu biti pogubne.

Općina hitnim službama treba dostaviti popis osoba s invaliditetom sa svojeg područja, koji će sadržavati važne upute vezane uz mjesto boravišta te stupanj i vrstu invaliditeta osobe. (*Zakon o registru osoba s invaliditetom, NN 64/01, članak 16. stavak 4.*)

S obzirom na barijere koje osobe s invaliditetom imaju prilikom postupka zaštite i spašavanja, nužno je provjeriti jesu li spašene sve osobe, uzimajući u obzir osobe za koje je moguće da nisu čule znakove upozorenja i osobe ograničene pokretljivosti.

Također, potrebno je pružiti pomoć psima vodičima, terapijskim te rehabilitacijskim psima u suradnji s vlasnikom psa.

Ako je osobi s invaliditetom potrebna pomoć prilikom spašavanja, opseg takve pomoći treba biti naveden u *osobnom planu za evakuaciju u hitnim slučajevima, odnosno u evakuacijskom planu s obzirom na vrstu invaliditeta*. Cilj osobnog plana za evakuaciju je pružiti pogođenim osobama sve potrebne informacije da mogu upravljati svojim spašavanjem. Plan mora sadržavati broj pomagača te vrste metoda koje se primjenjuju prilikom spašavanja.

Moguć je razvoj privremene imobilnosti osobe s invaliditetom što može otežati evakuaciju. Da bi bio djelotvoran, plan za evakuaciju ovisi o mogućnostima pomagača za spašavanje da odgovore brzo i učinkovito.

Prilikom evakuacije osoba s invaliditetom bitno je planiranje mjera i aktivnosti u izvanrednim stanjima ili katastrofama, to obuhvaća pripremu službi i operativnih snaga sustava civilne zaštite za rad s osobama s invaliditetom u prirodnim katastrofama i onima uzrokovanim ljudskim djelovanjem, potporu osobama s invaliditetom u pripremi za katastrofu, edukaciju i informiranje kako bi se osiguralo da su službenici hitnih službi pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite u potpunosti spremni za rješavanje potreba osoba s invaliditetom u slučaju izvanrednog stanja.

- **Hitan prijevoz**

Prilikom provođenja evakuacije ili hitnog postupanja, za osobu s invaliditetom, ako je to potrebno, ovisno o vrsti invaliditeta potrebno je osigurati odgovarajuće transportno vozilo.

- **Utočište**

Općina mora pripremiti kapacitete za zbrinjavanje sukladno potrebama osobama s invaliditetom. (*Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, NN 78/13*).

Zbrinjavanje stanovnika podrazumijeva osiguranje boravka, prehrane i najnužnije zdravstvene skrbi.

- **Rehabilitacija**

Općina u suradnji s nadležnim službama, zdravstvenim ustanovama i centrom za socijalnu skrb, prilikom velike nesreće i katastrofe, osobama s invaliditetom mora osigurati svu potrebnu zdravstvenu i psihološku pomoć.

5.6.4. Mjere i aktivnosti spašavanja osoba s invaliditetom u velikoj nesreći i katastrofi s nositeljima obaveza

R. Br.	Vrsta invaliditeta i opis poteškoća	Mjere i aktivnosti	Opis mjere i aktivnosti	Nositelji obaveza	Napomena
1.	<p>Osobe ograničene pokretljivosti</p> <p>- aktivnosti koje su zahtjevne osobama ograničene pokretljivosti uključuju hodanje, kretanje po stepenicama, stajanje, plivanje, dohvaćanje stvari koje su na standardnim visinama, fina motorika ruku, kretanje uskim prostorima te kretanje kroz neravne prostore</p>	Uzbunjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobe ograničene pokretljivosti mogu čuti standardni alarm i glasovne objave putem javnim sustava informiranja te mogu vidjeti aktivirane vizualne uređaje uzbunjivanja koji upozoravaju na opasnost i potrebu za evakuacijom - nije potrebno dodatno planiranje i posebna prilagodba za tu funkciju 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravnateljstvo civilne zaštite (Priloge 5.2.) - Stožer civilne zaštite (Prilog 1.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - Mediji (Prilog 4.14.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi 	
		Evakuacija	<ul style="list-style-type: none"> - osobe ovise o pomoći drugih u kretanju prema izlazu ili sigurnoj zoni - upoznati osobu s pristupačnim putem kretanja iz građevine u kojoj se nalazi ili opasne zone - ako nema pristupačnih puteva, potrebno je isplanirati alternativne rute i metode evakuacije - korištenje pomagala prilikom evakuacije: rampa, stepenice, dizalo (ako je njegova upotreba dozvoljena), evakuacijska stolica, dizalica, uređaji za spuštanje po stepenicama, invalidska kolica - ako pomagala nisu dostupna, osobu se može evakuirati koristeći tehnike nošenja uz pomoć pomagača - potrebno je osigurati adekvatno transportno vozilo 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - HGSS Stanica Čakovec (Prilog 1.5.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima (Prilog 4.13.) 	
		Zbrinjavanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobu je potrebno zbrinuti u adekvatnu medicinsku ustanovu ako je ozlijeđena, ovisno o stupnju ozljede - osobu je potrebno privremeno zbrinuti u objekat koji zadovoljava potrebe s obzirom na vrstu invaliditeta 	<ul style="list-style-type: none"> - Općina (Prilog 5.1.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - kapaciteti za smještaj i zbrinjavanje osoba s invaliditetom (Prilog 2.1.) - kapaciteti za privremeni smještaj osoba s invaliditetom (Prilog 2.2.) 	

			- u slučaju nemogućnosti povratka na mjesto prebivališta, nakon velike nesreće osobi je potrebno osigurati privremeni smještaj	- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.)	
		Pružanje medicinske i psihološke pomoći	- osobi je potrebno osigurati adekvatnu medicinsku skrb, liječenje i lijekove - osobi je potrebno osigurati adekvatnu psihološku pomoć	- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.)	
2.	Slijepi i slabovidne osobe - mnoge slijepi osobe se oslanjaju na njihov osjet dodira i sluha da bi percipirali svoju okolinu - prilikom kretanja često se osobe s vidnim oštećenjima koriste štapićem ili imaju psa vodiča koji može doživjeti stres u kriznim situacijama i nepredvidivo reagirati	Uzbunjivanje	- slijepi i slabovidne osobe mogu čuti standardni protupožarni alarm u objektu i glasovne objave putem javnih sustava informiranja koji upozoravaju a opasnost i potrebu za evakuacijom - u tom području nije potrebna posebna prilagodba	- Ravnateljstvo civilne zaštite (Priloge 5.2.) - Stožer civilne zaštite (Prilog 1.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - Mediji (Prilog 4.14.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi	
		Evakuacija	- omogućiti nesmetano kretanje bez pomoći drugih prema izlazu ili sigurnoj zoni - osobu je potrebno upoznati s pristupačnim putem kretanja ili alternativnom rutom - oznake na izlazu iz građevina moraju sadržavati taktilne oznake i biti prikladno postavljene kako bi slijepoj i slabovidnoj osobi bile dostupne iz svih smjerova - pristupačan put kretanja potrebno je označiti taktilnom međunarodnom oznakom za pristupačnost - preporuča se vođenje osobe kroz pristupačan put kretanja - planovi objekata moraju biti postavljeni na vidljiva mjesta, izvedeni u različitim	- Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - HGSS Stanica Čakovec (Prilog 1.5.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima (Prilog 4.13.)	Metode u zatvorenom prostoru: - metoda slijeđenja - metoda dugog bijelog štapa (dijagonalna tehnika) - kretanje uz i niz stepenice dugim bijelim štapićem

			<p>formatima i visokog kontrasta, označeni Brailleovim pismom ili taktilnim znakovima</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobe zadužene za sigurnost objekta moraju usmjeriti osobe s invaliditetom prema pristupačnim evakuacijskim putevima - koristiti tehnologiju „zvukovi usmjeravanja“ koja je dizajnirana da navodi ljude - kako bi evakuacija bila što lakša potrebno je: postaviti rukohvate, podne obloge različitih tekstura, boje u kontrastu, obilježja dobre gradnje - potrebno je provjeriti da li se osoba sama može kretati evakuacijskim putem - osigurati osobi pomoć pri kretanju, podrška - prilikom pristupanja slijepoj ili slabovidnoj osobi, potrebno se najaviti, predstaviti te pitati kako se može pomoći - potrebno je održavati komunikaciju prilikom kretanja tako da se opisuju fizičke barijere u prostoru i daju smjernice za kretanje - u slučaju da slijepa ili slabovidna osoba ima psa vodiča, važno je da se psa ne ometa u radu 		<ul style="list-style-type: none"> - zaštitne tehnike - metoda videćeg vodiča - kombinirana metoda <p>Metode u otvorenom prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dugi bijeli štap (dodirna tehnika) - kretanje s psom vodičem - kretanje pomoću elektroničkog štapa - metoda videćeg vodiča - kombinirana metoda
		Zbrinjavanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobu je potrebno zbrinuti u adekvatnu medicinsku ustanovu ako je ozlijeđena, ovisno o stupnju ozljede - osobu je potrebno privremeno zbrinuti u objekat koji zadovoljava potrebe s obzirom na vrstu invaliditeta - u slučaju nemogućnosti povratka na mjesto prebivališta, nakon velike nesreće osobi je potrebno osigurati privremeni smještaj 	<ul style="list-style-type: none"> - Općina (Prilog 5.1.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - kapaciteti za smještaj i zbrinjavanje osoba s invaliditetom (Prilog 2.1.) - kapaciteti za privremeni smještaj osoba s invaliditetom (Prilog 2.2.) - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) 	

				<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) 	
		Pružanje medicinske i psihološke pomoći	<ul style="list-style-type: none"> - osobi je potrebno osigurati adekvatnu medicinsku skrb, liječenje i lijekove - osobi je potrebno osigurati adekvatnu psihološku pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) 	
3.	<p>Osobe s teškoćama govora</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakašnjeli razvoj govora - nedovoljno razvijeni govor - alalija – negovorenje - dislalija - neispravan izgovor glasova - mucanje – poremećaj tečnosti u govoru ili prijelazni poremećaj u komunikativnoj upotrebi jezika - brzopletost – kaotični, brzi prijelazi s jedne misli na drugu - bradilalija – patološki usporen govor 	Uzbunjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobe s teškoćama u govoru mogu čuti standardni protupožarni alarm u objektu i glasovne objave putem javnih sustava informiranja koji upozoravaju na opasnost i potrebu za evakuacijom - u tom području nije potrebna posebna prilagodba 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravnateljstvo civilne zaštite (Priloge 5.2.) - Stožer civilne zaštite (Prilog 1.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - Mediji (Prilog 4.14.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi 	
		Evakuacija	<ul style="list-style-type: none"> - osoba s teškoćama u govoru može koristiti bilo koja standardna sredstva izlaska iz objekta i evakuacije - potrebno je da planovi s lokacijama i rutom evakuacijskog puta budu jednostavni za primjenu i dostupni svim korisnicima objekta - nakon što su osobe s govornim teškoćama obavještene o kriznoj situaciji, mogu čitati i slijediti standardne oznake za smjer i izlaz - pomoć pri evakuaciji u pravilu nije potrebna jer jednom kada je osoba obavještena, može pratiti znakove za izlaz - kod pružanja pomoći potrebno je održavati kontakt očima da bi se dobila povratna informacija o razumijevanju uputa ili koristiti papir i olovku za jasniju komunikaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - HGSS Stanica Čakovec (Prilog 1.5.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima (Prilog 4.13.) 	

	<p>- afazija – nesposobnost upotrebe jezika, posljedica moždanog udara</p> <p>- posebne jezične teškoće – jezične vještine disproporcionalno siromašnije u odnosu na dob djeteta</p> <p>- govorni negativizam – prekid govora s okolinom</p>	<p>Zbrinjavanje</p>	<p>- osobu je potrebno zbrinuti u adekvatnu medicinsku ustanovu ako je ozlijeđena, ovisno o stupnju ozljede</p> <p>- osobu je potrebno privremeno zbrinuti u objekat koji zadovoljava potrebe s obzirom na vrstu invaliditeta</p> <p>- u slučaju nemogućnosti povratka na mjesto prebivališta, nakon velike nesreće osobi je potrebno osigurati privremeni smještaj</p>	<p>- Općina (Prilog 5.1.)</p> <p>- GDCK Čakovec (Prilog 1.4.)</p> <p>- kapaciteti za smještaj i zbrinjavanje osoba s invaliditetom (Prilog 2.1.)</p> <p>- kapaciteti za privremeni smještaj osoba s invaliditetom (Prilog 2.2.)</p> <p>- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.)</p> <p>- Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.)</p> <p>- Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.)</p> <p>- Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.)</p> <p>- Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.)</p>	
		<p>Pružanje medicinske i psihološke pomoći</p>	<p>- osobi je potrebno osigurati adekvatnu medicinsku skrb, liječenje i lijekove</p> <p>- osobi je potrebno osigurati adekvatnu psihološku pomoć</p>	<p>- Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.)</p> <p>- Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.)</p> <p>- Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.)</p> <p>- Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.)</p>	
<p>4.</p>	<p>Gluhe i nagluhe osobe</p> <p>- unutar populacije sa slušnim poteškoćama, velika većina su nagluhe osobe, samo mali postotak čine gluhe osobe</p> <p>- starije osobe čine više od polovice svih osoba s oštećenjem sluha</p> <p>- blaga naglušnost (od 26 do 40 dB)</p> <p>- umjerena naglušnost (od 41 do 55 dB)</p>	<p>Uzbunjivanje</p>	<p>- gluhe i nagluhe osobe ne mogu čuti alarme i zvučne upute o opasnosti i potrebi evakuacije</p> <p>- vizualna upozorenja koja prate zvučna su rijetka ali ni ona ne mogu gluhoj i/ili nagluhoj osobi dati informacije o kojoj vrsti opasnosti se radi ili na koji način je potrebno napustiti zgradu</p> <p>- poželjan je svaki dodatan način obavještanja: e – mail, vibracijski dojavljivač, tekst na ekranu na kojem se emitiraju oglasne poruke, paljenje i gašenje svjetla i sl.)</p> <p>- potrebno je razvijati bazu gluhih i nagluhih osoba kako bi se upozorenja o opasnostima mogla slati na mobilni telefon putem poruke</p>	<p>- Ravnateljstvo civilne zaštite (Priloge 5.2.)</p> <p>- Stožer civilne zaštite (Prilog 1.1.)</p> <p>- Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.)</p> <p>- Mediji (Prilog 4.14.)</p> <p>- Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.)</p> <p>- Njegovatelj (Prilog 2.)</p> <p>- Obitelj, Susjedi</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - umjereno teška naglušost (od 56 do 70 dB) - teška naglušost (od 71 do 90 dB) - Gluhoća (91 dB i više) - jednostrano oštećenje sluha - prelingvalna gluhoća - najteže posljedice oštećenja sluha manifestiraju se u području jezika i govora, što je oštećenje sluha veće to su veće jezične i govorne teškoće - gluhe i nagluhe osobe često govore nazalno ili atonalno, a govor gluhih osoba najčešće je teže razumljiv ili potpuno nerazumljiv osobama koje nemaju iskustva s tom populacijom 		<ul style="list-style-type: none"> - ako osobe ne reagiraju na logičan način ili nisu svjesne alarma – potrebno im je objasniti znakovima ili pisanom bilješkom - gluhe osobe mogu obavijesti službe za spašavanje slanjem SMS poruke o rizičnoj situaciji na broj 112 - upozorenja i informacije koje se daju putem televizije potrebno je istovremeno tekstualno ispisati na ekranu i prevoditi na znakovni jezik 		
		Evakuacija	<ul style="list-style-type: none"> - osobe s oštećenjem sluha mogu pratiti i čitati znakove za izlaz te je potrebno da tekstovi i oznake budu vidljive, jasne i jednostavne, da bi se njima osobe s oštećenjem sluha tijekom evakuacije mogle služiti bez poteškoća - u evakuacijski plan moraju biti uključena vizualna upozorenja, a nagluhe osobe moraju biti informirane o njihovim pozicijama, pravovremeno prije nastanka opasnosti - kada su osobe s oštećenjem sluha unaprijed upoznate s postupkom evakuacije i vizualno obavještene o opasnosti, spremne su postupiti u skladu sa standardnim postupkom evakuacije te je rizik od tragičnih posljedica manji - komunikacija gluhih i nagluhih osoba odvija se čitanjem s usana i znakovnim jezikom ali čitanje s usana može biti problematično jer je samo 30% glasova jasno raspoznatljivo, stoga gluhe i nagluhe osobe moraju vidjeti lice osobe koja govori - u komunikaciji licem u lice treba govoriti razgovjetno i umjerenom brzinom, te koristiti mimiku lica i pokrete rukama 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - HGSS Stanica Čakovec (Prilog 1.5.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima (Prilog 4.13.) 	

			<ul style="list-style-type: none"> - potrebno je utvrditi da je osoba razumjela upozorenja i upute - može se koristiti pisana komunikacija – papir i olovka ili poruke na mobitelu 		
		Zbrinjavanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobu je potrebno zbrinuti u adekvatnu medicinsku ustanovu ako je ozlijeđena, ovisno o stupnju ozljede - osobu je potrebno privremeno zbrinuti u objekat koji zadovoljava potrebe s obzirom na vrstu invaliditeta - u slučaju nemogućnosti povratka na mjesto prebivališta, nakon velike nesreće osobi je potrebno osigurati privremeni smještaj 	<ul style="list-style-type: none"> - Općina (Prilog 5.1.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - kapaciteti za smještaj i zbrinjavanje osoba s invaliditetom (Prilog 2.1.) - kapaciteti za privremeni smještaj osoba s invaliditetom (Prilog 2.2.) - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) 	
		Pružanje medicinske i psihološke pomoći	<ul style="list-style-type: none"> - osobi je potrebno osigurati adekvatnu medicinsku skrb, liječenje i lijekove - osobi je potrebno osigurati adekvatnu psihološku pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) 	
5.	<p>Osobe s intelektualnim i mentalnim teškoćama</p> <ul style="list-style-type: none"> - mentalna retardacija je ispodprosječna intelektualna sposobnost prisutna od rođenja ili rane dječje dobi - ljudi s mentalnom retardacijom imaju manju intelektualnu razvijenost nego što je normalno i poteškoće u učenju i socijalnoj prilagodbi. 	Uzbunjivanje	<ul style="list-style-type: none"> - evakuacijski planovi i upute za spašavanje zahtijevaju sposobnost osobe da procesuiraju i razumije informaciju da bi se mogla zaštititi i spasiti prilikom opasnosti - mentalne i intelektualne teškoće onemogućuju osobi adekvatno procesuiranje i/ili razumijevanje informacija, teško shvaćaju što se događa prilikom evakuacije ili nemaju istu percepciju rizika - iako osobe s intelektualnim oštećenjima mogu percipirati alarme i znakove upozorenja, potrebno ih je upoznati sa značajem te svrhom alarma i zakova 	<ul style="list-style-type: none"> - Ravnateljstvo civilne zaštite (Priloge 5.2.) - Stožer civilne zaštite (Prilog 1.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - Mediji (Prilog 4.14.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi 	

Približno 3% opće populacije ima mentalnu (duševnu) retardaciju.		<ul style="list-style-type: none"> - informacije o nadolazećoj opasnosti i upute o postupanju za slučaj opasnosti potrebno je učiniti što jednostavnijima - potrebno je koristiti jednostavan jezik - moguće je korištenje slika radi prikazivanja evakuacije ako će slike olakšati razumijevanje 	
	Evakuacija	<ul style="list-style-type: none"> - potrebno je utvrditi da osoba s intelektualnim teškoćama razumije informacije koje prima i da zna postupiti sukladno njima - prilikom davanja uputa osobama s mentalnim i intelektualnim teškoćama treba uzeti u obzir da mogu biti dezorijentirane, da možda ne razumiju stanje opasnosti te da mogu imati snažne emocionalne reakcije i/ili se ponašati nasilno, mogu biti pod stresom, bježati ususret opasnosti, neočekivano reagirati te mogu odbijati slušanje uputa - potrebno je upute davati korak po korak, strpljivo te po potrebi ponoviti više puta - potrebno je biti siguran da osoba s mentalnim i intelektualnim teškoćama mogu pronaći izlaz u slučaju opasnosti, jednostavnije upute na zidu ili podu koje upućuju na smjer izlaza mogu znatno olakšati snalaženje - evakuaciju osoba s težim intelektualnim i tjelesnim teškoćama moraju provoditi osobe educirane za rad s takvom grupom ljudi uz pomoć operativnih snaga civilne zaštite 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - HGSS Stanica Čakovec (Prilog 1.5.) - Operativne snage vatrogastva (Prilog 1.3.) - Njegovatelj (Prilog 2.) - Obitelj, Susjedi - Pravne osobe s prijevoznim sredstvima (Prilog 4.13.)
	Zbrinjavanje	<ul style="list-style-type: none"> - osobu je potrebno zbrinuti u adekvatnu medicinsku ustanovu ako je ozlijeđena, ovisno o stupnju ozljede 	<ul style="list-style-type: none"> - Općina (Prilog 5.1.) - GDCK Čakovec (Prilog 1.4.) - kapaciteti za smještaj i zbrinjavanje osoba s invaliditetom (Prilog 2.1.)

			<ul style="list-style-type: none"> - osobu je potrebno privremeno zbrinuti u objekat koji zadovoljava potrebe s obzirom na vrstu invaliditeta - u slučaju nemogućnosti povratka na mjesto prebivališta, nakon velike nesreće osobi je potrebno osigurati privremeni smještaj 	<ul style="list-style-type: none"> - kapaciteti za privremeni smještaj osoba s invaliditetom (Prilog 2.2.) - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) - Povjerenici civilne zaštite (Prilog 1.7.) 	
		<p>Pružanje medicinske i psihološke pomoći</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osobi je potrebno osigurati adekvatnu medicinsku skrb, liječenje i lijekove - osobi je potrebno osigurati adekvatnu psihološku pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije (Prilog 4.1.) - Zdravstvene ustanove (Prilog 4.1.) - Centar za socijalnu skrb Čakovec (Prilog 4.3.) 	

Općina će posebnom odlukom odrediti nositelje obaveza (uključivanje nadležnih javnih službi čija je to redovna djelatnost, organizacija civilnog društva i drugih namjenskih kapaciteta) koji za njihovo provođenje trebaju izraditi operativne planove civilne zaštite.

Tablica 10: Smjernice za pomoć osobama s invaliditetom u rizičnim ili kriznim situacijama

Vrsta invaliditeta	Rizik / problem	Savjeti kako pomoći
Osobe u invalidskim kolicima	- osobe smanjene i otežane pokretljivosti trebaju posebnu pomoć da bi dospjele u sklonište	<ul style="list-style-type: none"> - prilikom davanja uputa osobi u invalidskim kolicima, razmisliti o udaljenosti, vremenskim uvjetima i fizičkim preprekama kao što su stepenice, vrata ... - opustite se i neka razgovor krene svojim prirodni tokom - prilikom obraćanja osobi u invalidskim kolicima, ne naslanjati se na invalidska kolica, osim uz dopuštenje, invalidska kolica dio su osobnog prostora - gledati i govoriti izravno osobi u invalidskim kolicima, a ne preko treće osobe
Nagluhe i gluhe osobe	- nagluhe i gluhe osobe zahtijevaju posebne načine primanja upozorenja i obavijesti	<ul style="list-style-type: none"> - ponavljajuće više puta upaliti/ugasiti svjetla pri ulasku u prostoriju kako bi se zadobila pozornost osobe - osobe oštećenog sluha imaju potrebu za komunikacijom „lice u lice“ - uspostaviti izravan kontakt očima s pojedincem - stati na dobro osvijetljeno mjesto, ne okretati se, ne pokrivati usta - koristiti izraze lica i ručne geste kao vizualne znakove - držati ruke podalje od lica tijekom razgovora - provjeriti da li je osoba razumjela i ponoviti ako je potrebno - ponuditi olovku i papir, neka pojedinac pročita napisanu poruku - pisana komunikacija može biti posebno važna ako je pojedinca teško razumjeti - ne dopustiti drugima da prekidaju prijenos hitnih informacija - pojedinac može imati poteškoće u shvaćanju hitnosti poruke - osigurati položaj pojedinca sa svjetiljkom za signalizaciju u slučaju da se odvoji od tima za spašavanje kako bi se olakšalo čitanje s usana u tami
Slijepi i slabovidne osobe	<ul style="list-style-type: none"> - slabovidne osobe vrlo nerado napuštaju poznatu - ako zahtjev za evakuaciju dolazi od nepoznate osobe, pas vodič može postati izgubljen ili dezorijentiran u katastrofi - slijepim i slabovidnim osobama potrebna je osoba koja će ih usmjeravati kako bi se osigurala sigurnost tijekom hitne situacije 	<ul style="list-style-type: none"> - najaviti prisutnost; progovoriti pri ulasku u radni prostor - predstaviti se i ponuditi pomoć, ali neka osoba objasni kakva joj je pomoć potrebna - neka osoba koristi svoj štap ako želi - govoriti prirodno i izravno pojedincu, a ne preko treće osobe, ne vikati - objasniti osobi prirodu hitnog slučaja i ponuditi joj vođenje tako da se primi za lakat, ne primati osobu s oštećenjem vida za ruku - opisati unaprijed akcije koje će se poduzeti, dati jasne upute - bez straha koristiti riječi poput „vidi“, „gledaj“ ili „slijep“ - neka pojedinac kojem je potrebna pomoć primi ruku osobe koja sudjeluje u spašavanju ili stavi svoju ruku na njezino rame za vođenje, pojedinac može odlučiti da hoda iza osobe koja pruža pomoć kako bi pratio njene pokrete tijela uslijed prepreka, hodati pola koraka ispred osobe koju se vodi te unaprijed spomenuti stepenice, rubnike, hodnik, uzak prolaz, rampe i sl. - nakratko pauzirati na stepenicama ili rubnicima - kretati se stepenicama jedan korak ispred osobe koja se vodi - kad slijepa osoba poželi sjesti, postaviti joj ruku na naslon ili rukohvat stolice

		<ul style="list-style-type: none"> - ako se vodi nekoliko osoba u isto vrijeme, zamoliti ih da drže jedni druge za ruke - dati verbalne upute, savjete o najsigurnijim rutama ili smjeru, procijenjenim udaljenostima (npr. dizala se ne mogu koristiti ili postoje krhotine) - informirati osobu o tome gdje se nalazi, savjetovati ju o preprekama (npr. stepenicama, visećim predmetima, neujednačenom kolniku, rubnicima...) - slabovidna osoba može imati psa vodiča koji postaje dezorijentiran tijekom evakuacije i može zahtijevati dodatnu pomoć, nikako ne maziti psa ili mu nuditi hranu bez dopuštenja vlasnika, ako pas nosi pojas, ona je na dužnosti, ako okolnosti nalažu da pas ne bi trebao voditi svog vlasnika, zamoliti vlasnika da ukloni psu pojas - pas se evakuirati s vlasnikom, u slučaju da je potrebno evakuirati psa, a istodobno se pomaže pojedincu, držati psa za povodac, a ne za pojas - dolaskom na sigurno mjesto, usmjeriti osobu na mjesto gdje se nalazi i pitati ju da li postoji potreba za daljnjom pomoći - bijeli štapić vratiti vlasniku odmah nakon postizanja sigurnosti
Osobe s kognitivnim oštećenjima	- osobama s intelektualnim poteškoćama potrebna je pomoć prilikom reagiranja na hitan slučaj i pri odlasku u sklonište	<ul style="list-style-type: none"> - vizualna percepcija pisanih uputa ili znakova može biti zbunjujuća ili pogrešno protumačena - upute ili informacije treba podijeliti u jednostavne korake, treba biti strpljiv - koristiti jednostavne signale i/ili simbole - nikako ne razgovarati s drugima o osobi kojoj pomažete dok je ona prisutna - upute/postupci za evakuaciju možda će se morati ponoviti više puta zbog jasnoće i razumijevanja, izraz lica ukazat će na činjenicu da li je osoba razumjela upute/procedure, odnosno da li je uputu potrebno ponoviti - osigurati slike, simbole ili dijagrame umjesto riječi - pročitati napisane informacije - osigurati pisane informacije na audio vrpčama

Članak 22.

Odluka stupa na snagu s danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Međimurske županije“.

Načelnik Općine Vratišinec:
Zdravko Mlinarić